

26 Τμῆμ. Α'. Διαάμ. τῆς Φυχῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς διαάμεως τῆς βύλεθαι, καὶ τῆς
φεργεῖμ.

ΑΡΘΡΟΝ Α'.

Περὶ τῆς διαάμεως τῆς βύλεθαι.

Η διαάμεις τῆς βύλεθαι, ἢ οὐ βύλησις εἶναι ἐκείνη, ὅπερ ἔχει οὐ φυχὴν νὰ διποφασίζῃ δῆλον νὰ αἰσθάνται, ἢ νὰ διποφένηται σαῦτα πρᾶγμα, καὶ νὰ ἐκλέγῃ σαῦτα πρᾶγματορον, οὐδὲ ἄλλο.

Τὸ κίνημα, καθ' ὃ οὐ φυχὴ διποφασίζει εἰς τόπο, ὀνομάζεται διπὸ τῆς Σχολαστικῆς βύλησις. καὶ οὐ μεῖον τὸ ὀνομάζομενο κινότερον κίνημα βύλησεως.

Η φυχὴ ὡς τόσον δεῖ διποφασίζει εἰς τίποτες, εἴρηται πρός την τέλος, ἢ δῆλον νὰ διπολαύσῃ διπλαδὸν μίαν ίδοντα, ἢ δῆλον νὰ διποφένηται μίαν ἀλγηδόνα (λύπη).

Α'λλὰ αἱ ίδονται καὶ αἱ ἀλγηδόνες εἶναι διτταὶ, δῆλοι τὰ ἄλλα μήντοι εἶναι καὶ ὀνομάζονται φυσικαὶ, καὶ ἄλλα ίδια.

Η δονὴ φυσικὴ εἶναι ἐκείνη, ὅπερ προέρχεται διπὸ μίαν φυσικῶν προσβολῶν, καθὼς μιᾶς ὄσμῆς, ή σὺν ταῖς χυμαῖς αἵρεσε. Η δονὴ ίδικὴ εἶναι ἐκείνη, ὅπερ προέρχεται διπὸ μίαν ἐσωπευχῶν δῆλοθεσιν τῆς φυχῆς, καθὼς εἶναι ἐκείνη, ὅπερ δοκιμάζει τινὰς ὅποταν ίδελον αἰσκαλύψῃ κάμμιαν νέαν ἀληθειαν, ή ὅπόταν αἰδαίεται ὅτι ἐκαμε κάμμιαν καλῶν πρᾶξιν. Ωσαύτως ἀλγηδῶν φυσικὴ εἶναι ὁ πόνος τῆς κεφαλῆς, τῆς ὁδόντος, κτ. καὶ ἀλγηδῶν ίδικὴ, η λύπη, ὅπερ δοκιμάζει τινὰς δῆλοβολῶν σύδες φίλα, η ἐνὸς ἄλλων τιμίκων πράγματος.

Κάθε πρᾶγμα, ὅπερ εἶναι ἐπιπλέον νὰ προξεμίσῃ

μίαν ήδονιά, ἢ νὰ αἴφαιρέσῃ μίαν ἀλγηδόνα, ὄνομά-
ζεται καλόν· ηδὶ σὲ ἐναντίας κάθε περᾶγμα, ὅπε-
νιμπορεῖ νὰ προξενήσῃ μίαν ἀλγηδόνα, ἢ νὰ αἴφαιρέ-
σῃ μίαν ήδονιά, λέγεται κακόν. Καὶ φυσικὰ, ἢ οὐ-
τικὰ ὄνομάζονται αἴρομι δέ τότε καὶ τὰ καλὰ καὶ κα-
κὰ, καθ' ὃ ἔπιπτεια νὰ μᾶς προξενήσῃ ήδονάς, ἢ
ἀλγηδόνας τὸ σύδος, ἢ τὰ ἄλλα εἰδότα.

Γίνεται ὅμως αἴρομι καὶ μία ἄλλη δχεσολὴ τῇ κα-
λῶν καὶ κακῶν, καθ' οὗ δχεσέλλονται εἰς ἀληθινὰ καὶ
πραγματικά, καὶ εἰς τὸ δέδει, ἢ δοκεῖται.

Καλὸν ἀληθινὸν καὶ πραγματικὸν εἶναι ἐκεῖνο, ὅπε-
νιμπορεῖ νὰ μᾶς προξενήσῃ μίαν ήδονιά μόνιμον καὶ
πραγματικήν καὶ ἀμιγῆ κακῆς οἰκδύποτε. Καὶ καλὸν
τὸ δέδει, ἢ δοκεῖν εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ δὲ εἶναι ἔπιπ-
τον νὰ μᾶς προξενήσῃ ἐκείνην τῷ ήδονιά, ὅπερ
μᾶς ψάρχεται, ἢ ἐκεῖνο, ὅπερ μὲ μίαν μικρὰν καὶ
προτωχιάν ήδονιά μᾶς φέρει μὲ ταῦτα εἰς σύα ἀλη-
θινὸν κακόν, ἢ εἰς μίαν ἀληθινήν ἀλγηδόνα. Λύτο
τότε ρῆτέον καὶ θεὶ τῇ ἐναντίων (ι).

Διὰ τότε δὲ οὐδὲ οὐδὲ τὸ καλὸν ἀληθινὸν
εἴναι φαγυτόν, ἢ πιωτόν, ὅπερ ήδωνει περιτίκα τὸν
ἄρανίσκον μᾶς, μὲ ταῦτα ὅμως μᾶς προξενεῖ ἀλγηδό-
νας· οὐδὲ οὐδὲ αἰδικίας ἔπιπτοις σύδος πλάτα, ὁ ὅποιος
ἔχει νὰ μᾶς καταΐξω γηρατεῖς πλάτα μὲ τὰς ἐλέγχες
τῆς συμειδίσεως· μήτε οὐδὲ τὸν σύντομον τὸν πλάταν
κακὸν ἀληθινὸν εἴναι ταῦτον, τὸ ὅποιον μᾶς
προξενεῖ αἰδίαν, δέ τὸν αἰσχαλέση τῷ οὐτείαν μᾶς·
οὐδὲ μία ἐναντιότης καρψή, ὅπερ μᾶς ἐμποδίζει δόπο τὸ
να

(ι) Κακὸν διλαδὸν ἀληθινὸν καὶ πραγματικὸν εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ
οὐδὲ τὸν μᾶς προξενίσῃ μίαν ἀλγηδόνα μόνιμον, καὶ πραγμα-
τικήν καὶ καλὴν ἀμιγτον· καὶ τὸ δέδει, ἢ δοκεῖν ἐκεῖνο, ὅπερ δὲ
εἶναι τέτοιον, ὅπερ νὰ μᾶς προξενήσῃ τῷ ἀλγηδόνι, ὅπερ ψά-
ρχει μᾶς δόπο αὐτό· οὐδὲ μὲ μίαν μικρὰν καὶ προτωχιάν ἀλγηδόνα,
μᾶς φέρει ἐπιπλάκη εἰς μίαν ἀληθινήν ήδονιά.

28 Τμῆμα Α'. Διωάμ. τῆς Φυχῆς.

νὰ δύχασισθωμένοι μίαν φαντασίαν μας, ή ὅποια θέλει μᾶς γέρη μὲν ταῦτα ὀλεθεία.

Κάθε πράγμα, ὅπερ μᾶς αφεῖται τὸ κάτω εἰς προσωπεῖον καλῶ, μᾶς προένει μίαν ρόπια, μίαν κλίσιν πρὸς αὐτό, τὴν ὅποιαν οἱ Φιλόσοφοι ὄνομάζουν ὄρεξιν· καὶ κάθε πράγμα, ὅπερ μᾶς παραίνεται τὸ κάτω εἰς προσωπεῖον καλῶ, μᾶς προένει μίαν εὐαγτιότητα πρὸς αὐτό, η ὅποια λέγεται διποροφή. Αὐτὴν οὐδίσις, καὶ η ἐναντιότης ὄνομάζονται αἰκόμι γριψώτερον ἔρως, καὶ μῆσος· καὶ διπὸς αὐτὰς τὰς δύω διαθέσεις, η διπὸς αὐτὰ τὰ δύω πρωτότοντα πάθη κρέμανται, καθὼς θέλομέντος ιδῇ εἰς τὸν ἀρμόδιον τόπον τα, ὅλα τὰ ἄλλα.

Τὰ πάθη εἶναι ἐκεῖνα, ὅπερ συχνάκις ἐναντίονται εἰς τὸν λόγον παροξυμάντας τὴν βέλησιν η νὰ ἐναγκαλισθῇ ἀγαθὰ τύλι, τὰ δύοια ὁ λόγος βοᾷ ὅτι πρέπει νὰ τὰ διποροφήγωμά, η νὰ διποφύγῃ δοκεῖνται κακά, τὰ ὅποια ὁ λόγος μᾶς ὑπαγορεύει νὰ τὰ ψυφέρωμά, δῆλον διπολαύσωμά τὰ καλά, ὅπερ μὲν ταῦτα ἔχει νὰ μᾶς προέλθειν διπὸς αὐτά.

Εἰς αὐτῶν τὴν μάχην μεταξὺ τοῦ παθῶν καὶ τοῦ λόγου, η φυχὴ μένει κατ' ἀρχὰς μετέωρος, καὶ ἐνδοιάζει μέχει των, ἔως ὅπερ κλίνει τέλος παίσων εἰς τὸ σύνα, η εἰς τὸ ἄλλο μέρος.

Ἐν ᾧσω λοιπὸν η φυχὴ δύχεται τοικτοῦόπως μετέωρος, καὶ οἷον ἐν μεταχριτώ, σαδμίζωντας τὰ αἴτια τῆς αἵρεσης καὶ τὰ ἄλλα μέρης, αἰδημένται εἰς τὸν ἐαυτὸν της τὴν διώματαν τὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ η τὸ σύνα, η τὸ ἄλλο καὶ τὸν ἀρέσκειαν της. Ως καὶ ἀφ' ἣ διποφεσίσης νὰ ἐκλέξῃ η τὸ σύνα, η τὸ ἄλλο, αἰδημένται αἰκόμι εἰς τὸν ἐαυτὸν της τὴν διώματαν τὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸ ἐναντίον. Αὐτὴ η διώματις εἶναι πυρίως ἐκείνη, ὅπερ ὄνομάζεται ἐλεύθερία, τοῦτο τῆς ὅποιας θέλομέν πραγματεύεται πλατύτερα εἰς τὸν ἀρμόδιον τόπον τα, δείχνωντας καὶ περιπίπτει καὶ παυτίζεται μὲ τὴν βέλησιν, καὶ περιβεβλεύεται διπὸς αὐτῶν.

ΑΡΘΡΟΝ Β'.

Περὶ τῆς διώμεως τῆς ἡμέρας.

Η διώματος τῆς ἡμέρας προσλαμβάνει ὃν γίνεται τῷ σχεδιασμῷ, ὅπου εἶχε νὰ φυχῇ τὰ ἡμέρας καὶ μέσα σὺν τὸν ἑαυτόν της καὶ οὐκέτι.

Εἰς τὸν αἰδημόνιον, ἢ τῷ διώματι τὸν αἰδημόνιον, ἢ φυχῇ εἶναι προστάτερον παθητική, πρᾶξη ἡμερηγητική· ἐπειδὴ δεῖ εἶναι εἰς τὸν σχεδιασμόν της νὰ λάβῃ τὸν αἰδημόνιον, χωρὶς νὰ ἡμερηγήσει τὰ σχεδιασμάτων, χωρὶς νὰ λάβῃ τὰ αἰδημάτα, τὴν γραμμάτων, καὶ τὴν ἔχων, καὶ νὰ τὰ ἔχειν καθὼς οἱ ἄλλοι· μήτε εἶναι εἰς τὸν χέρι της νὰ μηδὲ αἰδημόνιον τὰς προσβολὰς τὴν σωμάτων, ὅπόταν αὐτὸν ἡμερηγήσει πραγματικῶν ἐπαύων εἰς τὰ ὄργανα τὴν αἰδημόνιον· μήτε θέλει εἰπῆ τινάς, ὅτι εἰς τὸν χέρι της εἶναι νὰ αἰδημόνιον, ἢ νὰ μηδὲ αἰδημόνιον τὸν πόνον, ὅπόταν κατηφέρῃ, ἢ πληγῇ τὸν χέρι της.

Εἰς τὸν διώματον τῆς σκέπτεδαι ἡ φυχὴ ἀρχίζει νὰ γίνεται ἡμερηγητική· δῆλο τὸ λόγον της πρέμαται νὰ δημιουργεῖται τῷ προσοχήν της προστάτερον εἰς τὸν αἰδημόνιον εἰς ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα, καὶ νὰ τῷ διώματι μεταφέρῃ δόπον σὺν εἰς ἄλλο.

Εἰς τὸν διώματον τῆς μεμνῆσαι, ὅπόταν αἱ ἴδεαι σχεδιασμῶν ἀφ' ἑαυτῆς, ἡ φυχὴ πάχει, καὶ ὅπόταν αὐτὴ ἡ ἴδια παχίζει νὰ τὰς κατέχῃ εἰς τὸν θεωρίαν, ἢ νὰ τὰς ανακαλέσῃ εἰς τὸν μυήμα, τότε ἡμερηγεῖ.

Εἰς τὸν διώματον τέλος τῆς βάλεσαι εἶναι πάντοτε ἡμερηγητική, ἐπειδὴ τότε αὐτὴ ἀφ' ἑαυτῆς διστοφασίζει δῆλο τὸ σύνα, ἢ δῆλο τὸ ἄλλο πρᾶγμα.

Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς προστάσεις ἡ διώματος τῆς ἡμέρας συγχέεται, εἴτ' ὅν ταυτίζεται μὲ τὰς ἴδιας διώματος τῆς σκέπτεδαι, τῆς μεμνῆσαι, καὶ τῆς βάλεσαι.

30 Τμῆμα. Α'. Διωάμ. τῆς Φυχῆς.

θαε. Οὐαὶς οὐ σφεργυτικὴ διώματις τῆς Φυχῆς ἐκτείνεται ἀκόμι καὶ ἔξω δόπον αὐτῶν, εἰς τὸ σῶμα δηλούτι· καὶ εἰς αὐτῶν τινὰ περίστασιν οὐ διώματις τῆς σφεργῆς φέρεται παντόπασιν δόπον τὰς φροντιζομένας. Οὕτω καὶ σωματικὸν πολλοὶ νὰ τινὰ οὐομάζουν καὶ κινητικὴ διώματιν· ἐπειδή τὸ δηποτέλεσμά της καθ' αὐτὸν εἶναι νὰ διεγείρῃ εἰς τὸ σῶμα διφόρους κινήσεις.

Αλλὰ καὶ αἱ σωματικὲς κινήσεις ἄλλαι εἶναι αἴσιαι, καὶ ἄλλαι ἐλεύθεροι, τοῦτο ὅν δὴ καὶ ρίτεον τὰ αἴσια.

Κινήσεις αἴσιαι εἶναι ὅλαι ἐκεῖναι, ὅπερ ὀνομάζονται ζωτικαὶ, καθὼς οἱ συστολὴ, καὶ διεστολὴ τῆς καρδίας· οὐ δόπον αὐτὰς φροερχομένη κίνησις τῆς αἵματος· τὸ φέσιναρα καὶ ξεφύσκωμα τῆς πνεύμονος εἰς τὴν εἰσόδον καὶ ἐκπνοὴν τῆς αἵρετος· οὐ φερεταλτικὴ κίνησις τοῦ ἀντοδίων, καὶ τὰ φερεπλήσια, δόπον τὰ ὅποια κρέμαται η ζωή. Αὐταὶ αἱ κινήσεις συμβαίνουν εἰς ίμᾶς αἱ φερετότεραι χωρὶς ἐνέργειαν, καὶ πολάκις χωρὶς εἴδησιν τῆς Φυχῆς, ἀλλὰ μηχανικῶς. Χωρὶς ἐνέργειαν τῆς Φυχῆς συμβαίνειν ἀκόμι καὶ αἱ κινήσεις, καὶ ὅλαι ἀκόμι αἱ στασιμότερες οὐομάζονται αἴσια, οὐ ἀκέστιαι, καὶ φυσικαὶ, οὐ μηχανικαὶ.

Κινήσεις ἐλεύθεραι, οὐ ἐκέστιαι εἶναι ἐκεῖναι, ὅπερ κρέμαται ἀπὸ τινὰ ἀπόφασιν τῆς ἴδιας Φυχῆς, καθὼς ὅταν θέλῃ νὰ κινήσῃ τὸν πόδα, οὐ τινὴ χεῖρα, οὐ τὸν ὠμον. τῆς σώματος.

Καθὼς δύως εἶναι ἀγνωστον εἰς ίμᾶς τίνι βόπῳ αἱ σωματικαὶ φροσβολαὶ σφεργῶν ἐπαύω εἰς τινὴ Φυχὴν, καὶ τῇ φρεζεύσῃ τὰ αἰδίματα, γάτω μᾶς εἶναι ἀγνωστον καὶ τίνι βόπῳ η Φυχὴ ἐνεργεῖ ἐπαύω εἰς τὸ σῶμα, καὶ τῷ φροξεῖ τὰς κινήσεις.

Οὐλον ἐκεῖνο, ὅπερ τοῦτο ιξεύρομέν εἶναι, ὅτι αἱ σωματικαὶ κινήσεις ὡν οὐδεὶς γίνονται διὰ μέσου τοῦ μούων, οἱ ὅποιοι εἶναι φακελλίδια ἵναν κρεατωδῶν συνθροφιδιών ἀγγεῖα αἴματρα καὶ νεῦρα.

Κεφ. Β'. Α'ρθ. Β'. Διώαμ. τῆς ἡμέρ. 35

Εἰς κάθε μῶν ἔχεται τὸ μεσαῖον μέρος, τὸ δποῖον εἶναι παχύτερον (χονδρότερον), καὶ ὄνομάζεται καὶ κοιλία τὸ μῦός . καὶ τὰ δύω ἄκρα, τὰ δποῖα κοντᾶ ὄνόματι ὄνομάζονται τένουτες, καὶ ἴδιαίτερον τὸ ἔτα κεφαλή, καὶ τὸ ἄλλο ώρα.

Κεφαλὴ συμπλέγεται τὸ ἄκρον, ὅπερ εἶναι ωρὸς τὸ μέρος τὸ σώματος, ὅπερ μήνις ἀκίνητος, καὶ ώρα ἐκεῖνο, ὅπερ εἶναι ωρὸς τὸ μέρος, ὅπερ κινεῖται ἀπὸ τὸ ὄγκωμα καὶ τὴν συνολικὴν τὸ ἴδιον μῦός .

Κάθε μῦς ἔχει ἐν γένει καὶ τὸν ἀνατίον τῷ, ἢ (καθὼς συμπλέγεται οἱ Αὐτόμοι νὰ λέγεν) τὸν αὐταγωνισμὸν τῷ, ὅποῖος ἀνεργεῖ ἀνατίον τῷ· ἐκεῖνος φέρεται, ἔχει αὐταγωνισμὸν τὸν ἐκεῖνον, ὅπερ γενισμένη δὲ νὰ τὸν κατεβάζῃ· τὸ ὅποῖον γίνεται μὲ τὸν γέμον τὸν, ὅπερ ὅταν ὁ σῶμας ὄγκωται καὶ συμέλκηται, ὁ ἄλλος τυπούνεται καὶ μηκόνεται.

Πόθεν ὅμως γένεται τότε τὸ ὄγκωμα καὶ οὐ συνολῆς τῆς μῆων, εἶναι ζύπημα δυσκολώτατον, καὶ τὸ αφίγομέν νὰ τὸ ξέστασθαι εἰς ἄλλο μέρος (i).

Κ Ε-

(i) Εἰς τὴν Ψυχολογίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς ἀνέργειας τῆς γέζαρτωμαρίων ἀπό τὰς εἰρημένας δωάμεις.

Α; ἀνέργειαι τῆς Φυχῆς, ὅπερ μᾶς μήτε αἴρομενα θεωρήσωμεν, κρέμανται προηγαμένως διπολού τῶν δωάμων τὴν σκέψεθαι, ἀγκαλὰ δὲν εἶναι αἱμέτοχοι εἰς τότο καὶ αἱ λοιπαὶ δωάμεις.

Διὸν νὰ καταλάβωμεν ὅμως τότο καλλίτερα, πρέπει νὰ διατείλωμεν προτίτερα τῶν μεγικῶν σκέψεων τῆς Φυχῆς, ὅπερ κάμνει ἐπαύω εἰς τὸν ἑαυτόν της, διπολού τῶν θρυκλῶν, τότε δὲν τῶν δημιουργῶν καὶ θρυκλῶν μεταβίβασιν τῆς προσοχῆς διπολού σαν πρᾶγμα εἰς ἄλλο.

Αἴποτε τῶν πρώτων θρυκλῶν οὐ συνείδηστις τῇδε ίδιων της αἱλοιώσεων, καὶ ἀνέργειῶν, τῆς ὑπάρξεως της, καὶ τῆς ἑαυτῆς της. Αἴποτε τῷ δευτέρῳ προκύπτει αἱ. οὐ σύγκειτις τῇδε ἀνηρίᾳ καὶ ἴσσων, καὶ διπολού αὐτῶν οὐ διάκεισις, οὐ γνῶσις, οὐ κείσις, καὶ οὐ δάγνοια. β'. οὐ ἀφαίρεσις, οὐδὲ οὐσία οὐ παθολίκησις, οὐ συμθεσις, καὶ οὐ αἰδιλυσις τῇδε ιδεῶν.

Αἴγαλα καὶ ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀνέργειαι κρέμανται προματότερον αἱμέσσως διπολού τῶν σκέψεων, μόνον διπολού δεῖξει ὅτι μετέχει καὶ αἱ λοιπαὶ δωάμεις. καὶ πρῶτον οὐ δωάμης τὴν αἰδανέαται· ἐπειδὴ χωεῖς αὐτῶν οὐ σκέψης δὲν ἥμπορεῖ ποτὲ νὰ θρυηθῇ. β'. οὐ μυήμη, ὅπόταν οὐ σκέψης ἀχολῆται εἰς τὰς ιδέας, οὐ ἀνηρίας, ὅπερ οὐ μυήμη κατέχει, οὐ αἰδαλεῖ. γ'. οὐ βέλησις, ὅπόταν ἐκκοσίως καὶ ἐλαυνθέρως ἐπιτινεῖται τῶν προσοχῶν ἐπαύω εἰς σαν, οὐ εἰς ἄλλο πρᾶγμα. δ. καὶ τελευτῶν οὐ δρασικότης, τότε δὲν οὐ δωάμης τῆς ἀνέργειν, καθ' ὅτι καὶ αὐτὴ οὐ σκέψης εἶναι μία αἱλιθής πρᾶξις οὐ ἀνέργεια, ὅπερ οὐ Φυχὴ κάμνει ἐπαύω εἰς τὸν ἑαυτόν της, καὶ μάλιστα εἰς

εἰς τὰς ἔνας τῷ ἐγκεφάλῳ, ὅπόταν ἀναχολῆται εἰς τὰς ἔννοιας καὶ ἰδέας, ὅπῃ οὐ μηδὲν κατέχει, οὐδὲ καλεῖ.

ΑΡΘΡΟΝ Α'.

Περὶ τῆς αὔργειως τῷ ζευκτωμέων ἀπὸ τῶν σκέψημ τῆς Φυχῆς εἰς ἑαυτῶν.

Ησκέψις, ὅπῃ οὐ Φυχὴ κάμνει εἰς ἑαυτῶν, προβάλλει, καθὼς εἴπαμβιν αὐτέρω, Λ'. τὸν συμείδησιν τῷ ιδίῳ της ἔνεργειῶν καὶ ἄλλοιώσεων, τὸ ἔργον δηλούστι, καθ' ὃ νοιώθει ἐκεῖνα, ὅπῃ συμβαίνει μέσα εἰς τὸν ἑαυτόν της.

Οὐ βέβαιον οὐδὲν συγχέει ἀυτῶν τῶν συμείδησιν μὲ τὴν ιδίαν αἰδησιν· οὐ βέβαια δὲ οὐ μπορεῖ μὲν καὶ ἀρνεῖται ὅτι δὲν εἶναι μία πρόδηλος αὐτίφασις τὸν νὰ ἔχῃ οὐ Φυχὴ σῦντα αἴδημα, χωρὶς νὰ ξέστη ὅτι τὸν ἔχει· οὐ μπορεῖ, νὰ, νὰ λάβῃ μίαν προσβολὴν χωρὶς νὰ τὸν οἰδασῃ, τότεντεν νὰ μιλῇ τὸν αἰδανθῆ, ἀλλὰ νὰ τὸν αἰδανθῆ, χωρὶς νὰ τὸν νοιώσῃ, οὐδεὶς δινει νὰ τὸν αἰδανθῆ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, καὶ νὰ μιλῇ τὸν αἰδανθῆ.

Αὐτὸν ὅμως οὐ συμείδησις, οὐ όποια οὐ μπορεῖ νὰ οὐνομαθῇ αἰδητική, δὲν εἶναι ἐκείνη, ὅπῃ συμίστη τῶν κυρίων λεγομένην συμείδησιν, τότεντεν τὸν καὶ σκέψην οὐ σκεπτικῶν (αὐτὸν πρέπει νὰ εἰπῶ ἔτζι) συμείδησιν, οὐ όποια συμίσται εἰς τὸν ἔργασιαν ἐκείνων, καθ' ἣν δημιουρέφωνται οὐ Φυχὴ εἰς ἑαυτῶν, θεωρεῖ δηπαύτε τὰς ἔνεσώσας ἔνεργειας, οὐ ἄλλοιώσεις της, οὐδεῖται τὸν ἑαυτόν της απὸ αὐτὰς τὰς ἄλλοιώσεις, καὶ λέγει δόπον τινὰ πρὸς ἑαυτῶν· ἐγὼ αἰδανόμαι, προσέχω, σκέπτομαι, μέμνημαι, βάλομαι, ὄνειργω, κτλ.

Β'. Η ἀροειρημόν σκέψις προβάλλει τὴν σωείδησιν τῆς ιδίας ὑπάρξεώς της. Ο Κονδυλλιάκ καὶ Βογνέτ Θέλην, ὅτι η Φυχὴ δόπο τὸ πρῶτην αἰδημα, ὅπερ ἔθελε λάβη, λαμβάνει τὴν σωείδησιν τῆς ὑπάρξεώς της. Οὐας πρέπει νὰ διχαιείλωμεν καὶ ἐδῶ τὴν καθαρῶς αἰδητικὴν σωείδησιν δόπο τὴν σκεπτικὴν, διὰ τῆς ὄποιας εὑμβαίνωνταις (διὰ νὰ εἴπω ἔτζι) η Φυχὴ μέσα εἰς τὸν ἑαυτόν της, καὶ λαμβάνωνταις συνείδησιν τῆς ιδίων τῆς ἀνεργειῶν καὶ ἀλλοιώσεων, λέγεται τινα βόποι πρὸς ἑαυτήν, ἐγὼ ὑπάρχω· σωείδησιν, τὴν ὄποιαν τὰ βρέφη δεν τὴν δύοκτον, εἰμὶ πολλὰ βραδέως, καθὼς θέλομεν ίδη.

Γ'. Η αὐτὴ σκέψις σύνθεσα μὲ τὴν μνήμην, πλάγει τὴν σωείδησιν τῆς ιδίας προσωπόπιτος; εἰτε τὸν σύνθετο. Εγὼ (λέγω κατ' ἔμαυτόν) αἰδανόμαι πώρα· εγὼ ἀνθυμόμαι, ὅτι αἰδανόθηκα καὶ ἀλλας φοραῖς· σκέπτομαι ἐπαύω εἰς τὰ πεντά καὶ εἰς τὰ ἀπερασμόντα αἰδήματά με, λέγω κατ' ἔμαυτόν· εγὼ ἄρα, ὅπερ πώρα αἰδανόμαι εἶμαι ὁ ἴδιος, ὅπερ καὶ τοῦτο αἰδανόθηκα, καὶ οὐδὲ η σωείδησις τῆς σύνθετος.

ΑΡΘΡΟΝ Β'.

Περὶ τῆς ἀνεργειῶς τῆς Ὀξαρτωμέως ἀπὸ τὴν ἐμή γράψει ἐκ καθόλα σκέψιμ.

§. Α'.

Περὶ Συγκρίσεως, Γυώσεως, Διακρίσεως,
Κείσεως, ἐκ Διαιροίας.

Η μεταβίβασις τῆς προσοχῆς δόπο σὺν πρᾶγμα εἰς ἄλλο, κάμνει φυσικὰ νὰ γίνηται η Σύγκρισις τῶν

τῷ ἴδιῳν, δόπο τὸν ὅποιαν περιέρχεται ἔπειτα ἡ γνῶσις τῷ αὐτοφορᾷν, ὅπερ ἔχει αὐτομεταξύτων, τῷ πάσῃ σχει διπλαδῇ τὸ σύνα πρὸς τὸ ἄλλο.

Τὸ γνώσκειν λοιπὸν τῷ διαφορᾷ, ὅπερ εἶναι μεταξὺ εἰς δύω πράγματα, ὀνομάζεται Διάκευσις. Τὸ γνώσκειν τῷ ἰσόπτα, τῷ συνάπταρξι, ἢ σύζερπτσιν των, εἰς τὰς ὅποιας αὐτογονται, καθὼς Θέλομεν ἕδη, ὅλαι αἱ λοιπαὶ αὐτοφοραι, δοὺ ἔχει ἴδιον ὅγμα, ἀλλὰ λαμβάνει τὸ γνωμικὸν τῆς γνώσεως.

Αἴπο τῷ σύγκεισιν, καὶ γνῶσιν προκύπτει ἡ κείσις, ἢ ὅποια εἶναι ἐκεῖνη ἡ ἐργασία, καθ' λεῖν ἡ φυχὴ καταφάσκει, ἢ διποφάσκει καθ' εαυτῷ τῷ ὑπαρξιν μᾶς δοθείσης αὐτοφορᾶς μεταξὺ δύω πραγμάτων δοθεῖτων. Συγκείνωνταις, πλαναδείγματος χάρειν, τῷ ἴδεαν τῷ κύκλῳ μὲν τῷ ἴδεαν τῷ στρογγύλῳ, βλέπω τῷ διαφωνίᾳ των. Εὐ σω ἵσαμαι εἰς τότο, ἔχει μόνον τῷ ἀπλῷ γνῶσιν τῆς συμφωνίας, ἢ διαφωνίας τάπων τῷ δύῳ ἴδεων. Αἴφε δὲ ὅμως συμάζω διπτίδες τὰς δύω ἴδεας τῷ κύκλῳ καὶ τῷ στρογγύλῳ καταφάσκωνταις ὅτι συνέρχονται ἀλλήλαις, καὶ λέγωνταις κατ' ἑμαυτὸν, ὁ κύκλος εἶναι στρογγυλός· τότε κάμινο ἐκεῖνο, ὅπερ ὀνομάζεται κείσις καταφατική. Εἰδὲ καὶ διαιρέσω, εἴτ' ὃν χωρίσω ἀπ' ἀλλήλων τὰς δύω ἴδεας τῷ κύκλῳ, καὶ τῷ τετραγώνῳ, διποφάσκωνταις ὅτι συμέρχονται ἀλλήλαις, καὶ λέγωνταις κατ' ἑμαυτὸν, ὁ κύκλος δοὺ εἶναι τετραγωνος, κάμινο ἐκεῖνο, ὅπερ λέγεται κείσις διποφατική.

Η συμφωνία ὅμως, ἢ διαφωνία δύῳ ἴδεων δοὺ οὐ μπορεῖ νὰ γνωθῇ πάντοτε καὶ πρώτων προσβολῶν. Οὐδού εἰς μίαν τέτοιαν πλέιστον, συγκείνονται αἱ δύες μὲ μίαν τεττάν, διὰ νὰ συμπεράνωμεν διπὸ τὸν διμφωνίαν, ἢ διαφωνίαν, ὅπερ ἔχει ἀνταὶ αἱ δύες αἱ μία λαμβανόμεναι, πρὸς ἐκείνων τῷ τέτταν, αἱ συμφωνεῖν, ἢ διαφωνεῖν καὶ αὐταὶ πρὸς ἀλλήλας.

36 Τμῆμ. Α'. Διαάμ. τῆς Φυχῆς.

Αὐτὸν εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ὄνομάζεται δύσφορη. Καὶ εἰς αὐτῷ τὸν ἀνέργειαν κάριομόν, καθὼς κάμνει καθ' αὐτοὺς, ὅπόταν θέλει νὰ διορίσῃ αὐτὸν δύω αὐτικείμερα, ὅπερ εἶναι μακρὰ σῦνα δόπο τὸ ἄλλο, εἶναι ἵστα ἀλλήλοις, οὐδὲ αὐτοῖς. Εὐφαρμόζει καὶ εἰς τὰ δύω σῦνα ποιὸν μετόπον, καὶ αὐτοὶ συμέρχωνται καὶ τὰ δύω μὲ αὐτὸν τὸ μέσον, συμπεράνει ὅτι εἶναι ἵστα. εἰδὲ καὶ τὸ σῦνα συμέρχεται, τὸ ἄλλο ὄμως δούλη συμέρχεται, συνάγει, ὅτι εἶναι αὐτοῖς. Οὕτως αὐτοῖς θέλω νὰ γνωρίσω αὐτὸν ἀέρας, ἀδυδείγματος χάριν, εἶναι σῶμα, ἀδυδάλλω αὐταῖς τὰς δύω ἰδέας μὲ τῷ τῆς σερεόπτης. Ότι οὐδὲν τῆς σερεόπτης συμέρχεται μὲ τῷ τῷ σώματος τὸ ιξόρω, ἐπειδὴ μάλιστα αὐτὸν εἶναι μία ἴδιότης χριστιανὸν τῷ σωμάτων· ὅτι οὐδὲν αὐτὸν συμέρχεται μὲ τῷ τῷ αέρος, τῷ τῷ λαμβανώ δόπο τῷ πεῖραν, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς κεκλεισμένος μέσα εἰς σῦνα αἴσκον φυσικῶν αὐθίσαται. ἰχυρῶς ὅταν πιέζηται. δόπο τῷ τῷ συνάγει, ὅτι αἱ δύω ἰδέαι τῷ αέρος καὶ τῷ σώματος, ἐπειδὴ συμέρχονται μὲ τῷ τῷ σερεόπτης, συμέρχονται ἀρά γαλλήλαις. οὐδὲν οὐδὲν εἶναι τῷ τῷ σώμα, λέγωντας πατέρεμαυτὸν, οὐδὲν εἶναι σερεόν. παῦ τὸ σερεόν εἶναι σώμα. ἀρά οὐδὲν εἶναι σώμα.

Η ἔτιμη ἰδέα, ὅπερ ἡ θησιμότερη δούλη νὰ μᾶς κάμη νὰ γνωρίσωμό τού συμφωνίαν, οὐδὲ δύσφωνίαν τῷ δύο ἄλλων, εἶναι κυρίως ἐκεῖνο, ὅπερ λέγεται μὲ συνθετικέρας λέξεις, τὸ δι' ὅτι, οὐδὲ λόγος αὐτὸς περάγματος. Καταφάσκω ὅτι οὐδὲν εἶναι σῶμα, ἐπειδὴ εἶναι σερεός, τὸ ὅποιον εἶναι ἴδιον τῷ σωμάτων. Καταφάσκω ὅτι οὐδὲν αργία εἶναι φύκτεα, ἐπειδὴ εἶναι ἐπιβλαβής. ὅτι αἱ θητικαὶ εἶναι αξιαγάπητοι γαλλήλαις απόδασέαι, ἐπειδὴ εἶναι ὠφέλιμοι, κτ. Καὶ καλὸς διαλεκτικός, οὐδὲν μάλλον εἰπεῖν συλλογιστής εἶναι ἐκεῖνος, ὅπερ μήτε καταφάσκει, μήτε δύοφάσκει τίποτες χωρεῖς σῦνα εὐλογον δι' ὅτι, τῷτ' εῖσι χωρεῖς λόγοι.

§. Β'.

Περὶ Α'φαιρέσεως, Καθολικόσεως, Συ-
δέσεως, ἐπὶ Α'μαλύσεως τῷ ἴδεῷ.

Εν ὅσῳ αἱ ποιότητες θεωρῦνται ὡς ιώαμβαι μὲν τὰ ψακείμιχά των, αἱ ἴδεαι, ὅπῃ ἀντεῦθεν λαμβάνομεν, λέγονται συγκεκειμέναι, εἴτ' ὃν ὅμη συνδεδεμέναι. Αὐτῶν δύμας εἰς μίαν σφαιραν ἐλεφαντίνων φέρε, δηπειζω τὴν προσοχὴν μὴ μόνον εἰς τὸ χρῶμα, καὶ θεωρῶ τότε μόνον χωριστὰ δπὸ ὅλα τὰ λοιπά, οἱ ἴδεαι, ὅπῃ τότε χιματίζω, λέγεται ἴδεα ἀφηρημένη· καὶ οἱ πρᾶξις, καθ' ᾧ εὑρεσα αὐτεῖ τὴν ποιότητα δπὸ ὅλας τὰς λοιπὰς, μὲ τὰς ὅποιας εἶναι ἐκ φύσεως ιώαμβρη, οὐομάζεται ἀφαιρεσις.

Α'πὸ τὴν πρᾶξιν τῆς ἀφαιρεῖν φρονύπτει οὐ τῇ καθολικόσιν· ἐπειδὴ τὸ νὰ χιματίσῃ τινὰς μίαν ἴδεαν, οὐ μίαν σύνοιαν ψυκτὴν, ἄλλο δὲν εἶναι, εἰμὶ νὰ ἀφαιρέσῃ δπὸ πολλὰ ἄτομα τὰς ποιότητας, ὅπῃ αὐτίκεν εἰς ὅλα, ἀφίνωντας ὅλας ἐκείνας, ὅπῃ εἶναι ιδιαι εἰς τὸ καθ' σύα, καὶ νὰ χιματίσῃ σύα ἀθροειδει. Οὕτω λοιπὸν αθροειδεῖται εἰς σύα δάσος μίαν πτελαίαν, μίαν πεῦκον, μίαν ἐλάτην, βλέπω, ὅτι δλαὶ αὐτὰ ἔχειν κοινὸν τὸ, ὅτι δύγαίνειν δπὸ τὴν γλῶνην, δπὸ τὴν ὅποιαν λαμβάνει τὴν ἕρθρον· ὅτι ἔχει σύα σέλεχος, κλαδὸς, καὶ φύλλα· αὐτὸν ἀνώσω ὅμη αὐτὰς τὰς ποιότητας, ὅπῃ εἶναι κοινὰ εἰς ὅλα αὐτὰ, ἀφίνωντας, τῆτ' εἴτι αθροειδεῖταις ἐκείνας, ὅπῃ εἶναι ιδιαι εἰς τὸ καθ' σύα, καὶ διατέλλεται τὰ εἰρημένα ψακείμιχα ἀπ' ἄλληλων, χιματίζω τὴν ψυκτὴν ἴδεαν τῆς διύδρας. Α'λλὰ τῇ τῆς ξεμορθώσεως καὶ τῆς φύσεως τῷ ψυκτῶν ἴδεων καὶ σύνοιων θέλομην διαιλίπτει πλατύτερα εἰς τὸ ἀκόλουθον Τμῆμα, καὶ συνταῦθα
μόνον νὰ τὰς σημανώσωμεν.

Α'πὸ τὴν αὐτὴν ἀφαιρεσιν ιώαμβρη μὲτὰν φα-

38 Τμῆμα. Α'. Δωάμ. τῆς Φυχῆς.

τασίαν θυντάται ή σωίθεσις τῷ ίδεων, ή όποία συνίσταται εἰς τὸ νὰ σωάπτῃ ὅμη πολλὰς ίδέας, αἱ όποιαι πραγματικῶς εἰς τὴν φύσιν δὲν ύφίστανται σωηματία. Οὕτως ὁ ζωγράφος σωάπτωνται ὅμη ίδέας διαφόρων χημάτων, εἰς διαφόρες θέσεις, καθιστάνται εἰς τὴν φαντασίαν μίαν μάχην, μίαν ἄλλσιν πόλεως, εὐα θείαμβον (ἄλλοι), περὸ τὸ νὰ τὸ ζωγραφίσῃ μὲ τὸ κονδύλι εἰς τὸ πανί· καὶ αὐτὴ ή δύσφορία, αὐτὴ ή γονιμότης τῆς φαντασίας εἶναι ἐκείνη, ὅπερ προξενεῖ εἰς τὰς ἀραίας τέχνας (1) τὴν πρωτίστην ἔπιδοσιν καὶ λαμπρότητα.

Α' πό τὴν ίδιαν φαντασίαν σωηματίαν μὲ τὴν διάκεισιν προκύπτει ή ἔργασία τὸ αὐτοῦτον τὰς ίδέας, ή όποία σωιστάται εἰς τὸ νὰ ξεχωρίζῃ ἀπ' ἄλληλων τὰς ἀπλυτερας σύνοιας, ή ίδέας, ὅπου συνῆλθον νὰ συγχροτίσῃ μίαν σώθετον σύνοιαν, ή ίδέαν. Οὕτως αὐτούτωνται τὴν σύνοιαν τῆς Φυχῆς, διέρισκω ὅτι αὐτὴ προέρχεται τὰς ίδέας μιᾶς ψύσιας ἀπλῆς, καὶ διὰ τότο καθαρᾶς, αδιαιρέτης, αφθάρτης, αθανάτης, κεκοσμημένης μὲ τὰς δυνάμεις τὸ αἰδανέθαι, τὰ σκέπτεσαι, τὰ μεμνῆθαι, τὰ βόλεθαι, τὰ σκεργεῖν, κτλ. Αὐτούτωνται τὸν ίδεαν τὸ Χρυσό, βλέπω ὅτι προέρχεται εἰς ἑαυτὴν τὰς ίδέας σὺν μετάλλαι βαρυτάτης (2), ὠχρά, σφυριλάτης, ἐλασικά, σεγανά (3), διαλυτὸς εἰς τὸ βασιλικὸν ὕδωρ, αὐτούτωνται εἰς τὸ αστ-

(1) Ζωγραφική, Γλυπτική, Πομπηϊκή, καὶ Ρητορική.

(2) Δεὶς εἴπαμέν τὸ πάντων τῷ μετάλλων βαρυτάτη, καθὼς ἔλεγον οἱ παλαιότεροι· ἐπειδὴ δύρεθη ἢδη τεωσὶ ὅτι οἱ Πλατίναι ἐπόταν λαγανειδῆ δόπο τὸ σίδηρον, ὅπης ὡς έπὶ τὸ πλεῖστον τὴν σωζόφθεῖν, εἶναι βαρυτέρα τὸ Χρυσό. (Ορα τὴν Φιλοσ. Γραμμ. έν τῇ μεταλλολογίᾳ.)

(3) Μὲ τότο τὸ σύνομα σύνοιο τὴν ίδιότητα, ὅπης ἔχει οἱ χρυσοὶ νὰ σέγη, ἥτοι νὰ αἰτέχῃ, καὶ νὰ μηνί δαπανᾶται εἰς τὸ πῦρ· πῦρ ὅμως τὸ κοινάν, διὰ τὸ εἰς εὐα πῦρ καυσικώτατον, διαλύεται καὶ αὐτὸς εἰς αἴρα.

Κεφ. Γ'. Α'ρθ. Β'. Α'φ. Καθ. ζτ. 39

άσημόνερον, κτ. Καὶ οὐδὲν εἰς τὸ αὐτόλύσιν εἴναι
κωρίως ἔχειν, ὅπερ ἀροῦσιν εἰς τὸν Φιλόσοφον τὴν
πρωτίστην τιμὴν καὶ ψώλιτιν. Αλλὰ τοῦτο τὸ διαχ-
μεων καὶ συνεργειῶν τῆς φυχῆς ἵκανον τὰ εἰρημένα σὺ-
νειπόντι (ι).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΥ

ΤΜΗ-

(ι) Μίαν πληρεσέρχην καὶ ακειβεσέρχην αὐτάλυσιν τὸ διαχμεων
καὶ συνεργειῶν τῆς φυχῆς, ὑπερχέπικην νὰ τὴν κάμωμεν εἰς τὴν
ψυχολογίαν. Οὕτως ὅμως θέλει νὰ ιδῇ αὐτὴν τὴν ψωόθεσιν
πεφαρματούμενην πλατύτερα καὶ ακειβεσέρχη, οὐ μπορεῖ νὰ συμ-
βαλεῖται τὸν Α'ββά Κουμουλλιάκ εἰς τὸ, πεεὶ αρχῆς τὸ διάτραπι-
νων γνωστεων Δοκίμιον τα, καὶ εἰς τὸν πεεὶ τὸ διάδηματον περαγμα-
τίαν, η τὸν Κάρολον Βονέτ εἰς τὸ, πεεὶ τὸ διαχμεων τῆς φυ-
χῆς Α'ναλυτικὸν Δοκίμιον τα.

Τὰ τείχα αὐτὰ πολύτιμα Συγχρέμματα συνεργάφιταν εἰς οὐ-
λεκτού γαλλική μετεφράσθησαν ὅμως καὶ εἰς ὅλας τὰς εὐρωπαϊ-
κὰς διαλέκτες, ἐκτὸς τῆς ἐδικῆς μας.